

Antonie Heijmans

ANEASO DE NEGERSLAAF

DE
DOOR SLAVERIJ TOT DE WARE VRIJHEID
een verhaal door
B. HANSEN
met een plaatje.

Druk v. J. Bouman Amsterdam.

GOES, G. M. KLEMKERK.

Aneaso.

Druk v. J. Bouman Amsterdam.

ANEASO, DE NEGERSLAAF,

OF

DOOR SLAVERNIJ TOT DE WARE VRIJHEID.

E E N V E R H A A L

DOOR

B. HANS.

Met een plaatje.

GOES,
G. M. KLEMKERK.
1886.

ALS SLAAF VERKOCHT.

Durl was een der voornaamste mannen van zijn stam, die op de kust van West-Afrika aan de rivier de Niger woonde. De hut, die hij bewoonde, was een van de mooiste, die er gebouwd werden, en ieder, die hem op den weg tegenkwam, bewees hem om strijd de meeste eer. Dit aanzien, dat hij onder de zijnen genoot, had hij grootendeels te danken aan de voorname vrouw, met welke hij in het huwelijk getreden was, want zij was de dochter van een vorstin. En hoewel nu voor ons, blanken, zulk een negerkoning wel niet veel beteekent, daar, onder die onbeschaafde volksstammen was hij dan toch een Koning. Hoe die Durl aan zulk een aanzienlijke vrouw gekomen is, dat vermeldt mijn verhaal niet, maar wel, dat hij deze Koningsdochter recht in eere hield, zoodat hij er geene andere vrouwen bijnam, gelijk dit anders onder de heidenen wel de gewoonte is.

Wat was vader Durl blijde, toen hem, niet lang na zijn huwelijk, een zoontje geboren werd. Later kreeg hij nog drie meisjes ook, maar hij was veel trotscher op zijn éenen jongen dan op zijne drie dochters. De meisjes mochten, toen zij groot werden, nooit met vader uitgaan, maar den jongen, Aneaso heette hij, dien nam hij altijd mede, want daar was hij trotsch op.

Kwam er bezoek, dan mocht Aneaso blijven, en naar het gesprek luisteren; doch zijne zusters maakten dan gauw dat zij weg kwamen.

Aneaso ging ook met zijn vader mede naar de feesten.

Werken moest hij niet veel leeren, dat geschiedde meest door de slaven; en feesten werden er veel gevierd in dat land, want daar houden de négers over 't algemeen nog al van. Dan werd er gedanst, er werd veel palmwijn gedronken, en dikwijls keerde men dronken huiswaarts. Niemand sprak daar schande van in dit heidensche land, maar iedereen dacht: die het krijgen kan, die heeft wel gelijk, dat hij het neemt. Van een God, Die de dronkenschap verbiedt, wist men niet, en den Bijbel, waarin geschreven staat, dat geen dronkaard in den Hemel komt, dien kende men niet.

Deze menschen hadden dan ook een geheel andere voorstelling van den Hemel, dan die de Heilige Schrift er ons van geeft. Zij verbeeldden zich o. a., dat als er een Koning of een hoofdman onder hen stierf, men hem zijne voornaamste vrouw en zijne slaven achterna moest zenden, opdat die hem aan de andere zijde van het graf zouden kunnen helpen dienen. Die arme menschen moesten dan ook sterven, of zij er zin in hadden of niet, en meer dan eens woonde Aneaso zulk een begrafenisfeest bij. Ook op zulk een feest ontbrak dan de palmwijn niet.

Doch niet blijder was onze knaap, dan wanneer hij mede mocht naar het tatoueerfeest. Gij weet niet, wat dat is? Nu, dat is te begrijpen. Deze negers hebben de gewoonte, hun zwart gelaat met allerlei figuren te besnijden. De een b. v. vindt zijne oogen, zooals God ze hem gegeven heeft, niet mooi genoeg, en wil er zonnen van maken. Hij laat nu daar rond een menigte van diepe insnijdingen maken, die stralen moeten verbeelden, en zoo, met twee zonnen gewapend, vertoont hij zich in al zijn gewaande grootheid. Een ander vergenoegt zich met een halve maan, of met allerlei andere figuren rond mond of neus. Een lange breede streep over het voorhoofd, van het eene oor naar het andere, ontbreekt wel bij geen hunner, en levert een vervaarlijk gezicht op.

Het ontvangen dezer insnijdingen, die maar op een zekeren leeftijd plaats hebben, gaat met veel plechtigheid gepaard. Op den daartoe aangewezen dag komt een menigte volks bij elkander, waaronder vooral de jongens niet mogen ontbreken. Op een effen plaats wordt een mat op den grond uitgespreid, waarop de bevoorrechten voor dezen dag zich nederleggen. Een

gleuf, in de aarde gegraven, leidt naar een gat, dat het bloed moet ontvangen. De wijzen of priesters treden toe, leggen de jongelingen gelijk dat behoort, en met een scherp, puntig mes gewapend, beginnen zij hun werk van misvorming. Niet zelden gebeurt het, dat er iemand sterft onder deze bewerking, doch wee degene, die het waagt te kermen, of eenige pijn te verraden; zulk een zou voor altijd zijn eer verbeurd hebben. Is dit snijwerk afgeloopen, dan worden de gemaakte openingen met bloedstillende middelen bestreken, en, alsof er niets gebeurd is, moet nu de tot man bevorderde jongeling aan den maaltijd. Of het hem smaken zou, dat is een andere vraag. Doch wie met den meesten eetlust toetast, die wordt voor den dapperste gehouden. Na de genezing heeft het tweede gedeelte van dit feest plaats. Daarbij verschijnen de aldus gewijden triomfeerend onder de grooten des volks, die hen met luid gejubel begroeten. Er wordt gedanst en gedronken, en voortaan mogen ook zij met de anderen mede ten strijde trekken; ook staat het hun vrij, ieder meisje; al was het ook een Koningsdochter, ten huwelijk te vragen.

Aneaso was twaalf jaren oud, toen hij voor 't eerst zulk een feest bijwoonde; en hij verlangde reeds naar den tijd, dat ook hem die eer zou te beurt vallen. Dan toch zou hij een held worden; hij zou zich de amuletten of toovermiddelen der priesters om het lichaam binden, en met zijn vader ten strijde trekken.

Aneaso's vader ontving dikwijls bezoek van een schoon getatoueerden jongeling, naar de meening der negers tenminste, die nu en dan zoo half liet verluiden, dat hij wel met een van zijne dochters in het huwelijk zou willen treden. Dit was echter niets anders dan een verzinsel, want niet op de dochters, maar op den zoon des huizes had hij gewoonlijk het oog gericht, als hij in Durl's huis vertoefde.

Op zekeren dag vond deze jongeling Aneaso met zijne zusters alleen. Moeder was niet thuis, en vader was alleen uitgegaan, om een raadsvergadering van de hoofden van zijn stam bij te wonen; een plechtigheid, die verscheidene dagen zou duren. Hij sloot zich bij Aneaso aan, en vertelde allerlei schoons van een markt

in de nabijheid, waar zooveel te zien was, dat het alle beschrijving te boven ging.

Aneaso's oogen schitterden van belangstelling en nieuwsgierigheid bij deze beschrijving, en toen zijn gemeente vriend hem vroeg: „Zoudt gij niet eens willen medegaan, om dat ook eens te zien, wij zouden er gauw wezen,” was de jongen spoedig gereed.

Beiden gingen op weg, en een geheelen dag reeds had men gewandeld, en nog was de markt niet bereikt. Zij kwamen verscheidene mannen tegen op de smalle paden waardoor zij gingen, en als iemand aan den jongeling vroeg, wat hij toch met den jongen voor had; of hij hem wilde verkoopen, dan lachte hij hem uit, en zeide: „Wat denkt gij wel? Hij is de zoon van een hoofdman.”

Bij een zijner bekenden werd de nacht doorgebracht, en in deze hut sliep Aneaso voor de laatste maal op Afrikaanschen grond. In den loop van den volgenden dag bereikte men het doel van den tocht. Daar lag de handelsstad met hare menigte van huizen, en haar gewoel van menschen. Wat was hier niet te zien en te koop! Allerlei voortbrengselen uit vreemde landen, die Aneaso nog nooit gezien had. Wel had zijn vriend waarheid gesproken, en hem niet te veel gezegd van al de wonderen dier markt. Heel verbaasd liet hij zich verder leiden van winkel tot winkel, totdat eindelijk de groote, onafzienbare waterplas voor hem lag, waarheen zijn oog met onweerstaanbare kracht getrokken werd.

De blauwe golven dansten zoo onophoudelijk op en neder; en de groote schepen met hun blauwe zeilen, die er zich op bewogen, dansten zoo vroolijk mede, dat het een lust was om er naar te zien. Ook lagen er schepen voor-anker, zonder zeilen aan de masten, en kleine booten voeren onophoudelijk tusschen deze en het strand heen en weder. De knaap zette zich onder een boom neder, en werd niet verzadigd van het gezicht.

Daar trad op eens een vreemdeling op hem toe, en zeide: „Kom, mijn jongen! kom maar in mijn boot, en beproef eens, hoe het gaat, zoo op dat groote water te varen.”

„O neen!” was het antwoord van den jongen „dat zou ik niet gaarne wagen.”

Maar reeds had de vreemdeling hem bij den arm genomen, en tegen wil of dank, en hoe hij zich ook verzette, moest hij

mede naar de kleine boot, die gereed lag. Zijn vriend, die hem hier gebracht had, kwam er niet tegen op: hij scheen integendeel in betrekking te staan met dezen ruwen man.

Zoo begreep Aneaso, dat deze hem bedrogen had; en hij had nog maar even tijd, om zijn valschen vriend toe te roepen: „Groet toch mijn vader, en zeg hem, wat er van mij geworden is.” Nu, dat heeft deze zeker wel vergeten.

Welk een overgang voor den armen jongen! Hij dacht er waarschijnlijk niet aan, dat hij dit alles aan zijn ongehoorzaamheid te wijten had.

Hij werd haastig in de boot geduwd, alsof men bevreesd was, dat het gezien zou worden; en dadelijk werd deze van wal gestoken, en met alle macht voortgeroeid, totdat men aan een dier groote schepen gekomen was, die op de reede voor anker lagen. Welke nieuwe dingen krijgt de jongen hier weer te zien, en, hoewel zij niet aan zijn oog ontsnappen, hij beziet ze toch niet meer met dezelfde blijdschap van daar straks.

Tegen een touw ladder op, moet hij het groote gevaarte beklimmen, en, boven gekomen, staat hij op het groote, breede dek, waar hij weinig menschen ziet. Alleen de kapitein wacht hen daar op. Aneaso staat verbaasd over dien man. 't Is de eerste blanke, dien hij in zijn leven ontmoet, en hij kan niet begrijpen hoe het gelaat van dien man wit is, terwijl zijne voeten zoo blinkend zwart zijn. En dan voeten zonder teenen! Wie had ooit zoo iets gezien! De arme jongen wist niet wat schoenen waren, en zag de blinkend gepoetste laarzen voor 's mans voeten aan.

't Was onder dat alles reeds tamelijk donker geworden, want schemering kent men in dit warme land bijna niet; daar volgt de nacht zoo op den dag.

Aneaso werd een plekje aangewezen, waar hij zich te slapen mocht leggen. 't Was hem alles zoo vreemd niet. Als hij aan zijn vader dacht, en aan zijn thuis, dan had hij wel kunnen schreien. Maar wat kon het baten? En het zou toch erg kinderachtig geweest zijn ook, meende hij. Hij legde dus zijn hoofd maar neer, en door de vermoënis van den tocht, dien hij achter zich had, overmand, sliep hij weldra in.

Den volgenden morgen kreeg hij bij zijn ontwaken schrikkelijker tooneel nog te zien. Daar kropen honderden zijner

zwarte landgenooten, klagend en jammerend, uit het ruim van het schip op een gegeven teeken op het dek, om daar hun voedsel, uit jamswortels en rhum bestaande, te nuttigen. Dat was een hartverscheurend gezicht: moeders, die om hare kinderen schreiden, kinderen om hunne ouders, allen treurende om hun ongelukkig lot, van uit hun vaderland te worden weggeroofd. Sommigen hunner wilden eten noch drinken, maar verkozen den dood boven het leven in het verre land, waarheen zij gevoerd werden, en waarvan zij zulke vreeselijke dingen reeds hadden hooren vertellen. Doch zij hadden hier niet te kiezen; zij waren hun eigen meester niet meer, zelfs niet op het stuk van eten en drinken. Daar kletste de zweep, en vielen de slagen op de bloote lichamen dier ongehoorzamen; en, van schrik en pijn gedwongen, moesten zij het hun aangeboden voedsel wel nemen, want zij moesten nog leven ten voordeele hunner meesters.

Ondertusschen was het schip onder zeil gegaan, want men had genoeg lading aan boord gehad reeds van den vorigen dag; alleen had de kapitein nog een zwarte jongen begeerd, om hem, nevens den anderen, dien hij reeds langer in bezit had, voor kajuitsjongen te laten dienen.

Voor hem en zijn makker, Sam heette deze, zou het leven dus zoo zwaar niet zijn. Zij werden niet in het stinkende ruim bij de anderen opgesloten, maar mochten op het dek heen en weer loopen, en nadat de akelige zeeziekte voorbij was, gewenden zij heel spoedig aan hun nieuw leven. 's Nachts sliepen zij in de kajuit, aan eten en drinken hadden zij geen gebrek, en weldra vergaten de twee jongens al hun verdriet, en sprongen en speelden alsof er niets was, dat hun bezwaarde. Eén tooneel bleef hen dagelijks hinderen, hetzelfde, dat hun den eersten dag zoo had doen schrikken: het verluchten der slaven namelijk, die in het ruim waren opgesloten, en dat elken morgen geschiedde. Soms werden de ongelukkigen ook nog gedwongen tot dansen, om hun de noodige lichaamsbeweging te verschaffen.

Eindelijk werd het doel der reis, het West-Indische eiland Jamaica, een bezitting der Engelschen, bereikt. 't Was nog voor den 1en Mei van het jaar 1807, want van dien dag af werd de slavenhandel als zeerooverij beschouwd en gestraft. Thans ech-

ter mocht die rooverij nog ongehinderd plaats hebben, en men landde vrij in Kingston, en verkocht openlijk de slaven, die men aan boord had, aan de kooplustigen.

Aneaso was blijde, toen hij eindelijk weer land zag, maar tot zijn verdriet moest hij aan boord blijven, en als hij den kapitein al eens vroeg, om aan wal te mogen gaan, dan antwoordde deze: „Neen, gij blijft hier, om mij te bedienen.”

Aneaso wilde echter niet blijven; en, ondeugend als hij was, zeide hij tot een matroos, die het weer aan den kapitein vertelde: „Als ik hier moet blijven, dan spring ik den eenen dag of den anderen in zee.”

Toen de kapitein dat hoorde, overleide hij bij zichzelf, dat het dan nog beter ware, den jongen te verkoopen; niet omdat hij zoo'n medelijden met hem had, maar wijl hij er een goede som gelds mede verliezen zou, als hij door de haaien verslonden werd, en om geld was het den man met zijn slavenhandel vooral te doen.

Nog dien eigen namiddag werd Aneaso naar den oever gevoerd, en aan een blanken heer verkocht. Deze liet hem met elf andere negers naar zijn huis in de stad brengen; doch ook daar bleef hij maar eenige dagen. Na verloop daarvan werd hij naar een plantage buiten de stad gevoerd. Ook hier viel hem weer een gunstig lot ten deel, want terwijl de andere slaven naar het veld werden gezonden, om daar zwaren arbeid te verrichten, werd hij den opzichter tot knecht aangewezen, en moest hij in diens woning allerlei huiselijke bezigheden verrichten.

IN 'T VREEMDE LAND.

Toby, want zoo noemde de opzichter onzen zwarten knaap, daar de naam Aneaso hem te lang was, had weldra het heimwee overwonnen, en schikte zich heel goed in zijn nieuw lot. Dat viel hem ook niet zwaar te dragen, en de opzichter werd in zijn verwachting van in hem een gewilligen en vluggen jongen te vinden, niet bedrogen, daar Toby altijd even gedienschtig, en op de wenken van zijn meester terstond gereed was.

Een jaar had hij zoo doorgebracht, toen de heer van de plantage hem opmerkte, en hem uit den dienst van den opzichter weg nam, om op zijne bruine kinderen te passen. Nu had hij het zoo goed, als een slaaf het maar hebben kan; hij vond altijd weer nieuwe spelen uit voor de kleinen, die aan zijne zorg waren toevertrouwd, rolde en tuimelde met hen over den grond, en weldra zag zijn meester hem even gaarne als de kinderen zelve. Zoo vlogen acht jaren voorbij. Toby had in dien tijd al heel wat manieren geleerd, zoodat hij wel een beetje op een beschaafd mensch geleek, maar van God of Zijn dienst had niemand der blanke bewoners van het eiland hem ooit iets verteld. Soms ging hij naar de kerk, omdat de kinderen van zijn heer er ook heen gingen; dan zag hij den prediker op den predikstoel staan, hoorde dezen gebeden voorlezen uit het gebedenboek, of wel een predikatie uit het prekenboek, maar hij begreep van dat alles niets, en hij voelde ook nooit eenig verlangen om daar iets van te begrijpen. Wat daar in de kerk gebeurde, dat was niet voor slaven bestemd,

meende hij. Ondertusschen stierf zijn meester, en diens bezittingen, plantage zoowel als slaven, gingen in handen van zijn zoon over.

De nieuwe meester verkocht zijn plantage, en verhuisde naar een andere, waar hij aan Toby de plaats van opzichter gaf. Wat kon hij nu nog meer wenschen? Hij was nu in zijn eigen meening al heel wat waard, en er veel beter aan toe, dan wanneer hij in zijn land gebleven was.

Zijn meester was inderdaad grootsch op zulk een knappen slaaf, op dezelfde manier als men dit zijn kan op een mooien poedelhond of hazewind, en toen hij eenige zijner bruine kinderen door een Engelsch geestelijke liet doopen, kwam hij op den inval, om ook Toby een Christen te maken, zooals hij het noemde. Deze en gene zijner burens hadden immers ook reeds eenige hunner slaven laten doopen. Het kostte toch maar 60 centen per man, en wat was dat voor zulk een rijk heer? Zoo werd Toby dan gedoopt. De arme man, want hij was de jongelingsjaren reeds lang voorbij, begreep niets van die heilige plechtigheid. Hij had geen behoefte om van zijne zonden gewasschen te worden, want hij wist niet eens wat zonde was. Van het bloed van Jezus Christus, waarvan het water des doops zulk een heerlijk zinnebeeld is, had hij geen denkbeeld, daar hij den Naam van Jezus niet kende, en niets af wist van den kruisdood des Zaligmakers. En ontving hij bij dien doop al een nieuwen naam, van een nieuw leven, waarvan de doop ons spreekt, was er bij Archy, zoo zou hij voortaan heeten, geen sprake.

Zoo treurig was het in die dagen met het Christendom op Jamaica over het algemeen gesteld, en waar de Christenen in allerlei zonden en ongerechtigheid leefden, en den armen zwarten slaaf onderdrukten, en als een beest behandelden, hoe kon deze daar komen tot de kennis van den liefelijken Naam van Jezus? Toch zou het er niet altijd zoo donker blijven, ook niet voor onzen armen Archy.

WAARLIJK NIEUWE DINGEN.

Op zekeren Zaterdagavond was Archy voor zijn meester uitgeweest, en bij zijn terugkeer moest hij voorbij de plantage van zekeren heer Cook, die daar, niet lang geleden, uit Engeland was komen wonen, toen hij het meisje dat daar diende ontmoette, die juist naar de bron ging, om water te putten. Hij knoopte met haar een gesprek aan.

„Morgen is het gelukkig weer Zondag” zeide het meisje, over de drukte van het werk sprekende.

„Nu, dat maakt voor ons, negers, niet veel verschil. 's Zondags valt er zoo goed te werken als de overige dagen der week.”

„O, bij ons niet. Integendeel, des Zondags rusten wij. Alle dienstbaren moeten dan ook 's morgens en 's namiddags in Mijnheers kamer komen, dan zingen wij, en Mijnheer bidt, en spreekt tot ons uit den Bijbel.”

„Is 't waar?” zeide Archy belangstellend. „En mogen daar vreemden ook bij komen?”

„O ja” antwoordde het meisje. „Mevrouw heeft mij al eens gevraagd, hoe het toch zou komen, dat er niemand uit de buurt tot de gebedsvergadering komt. Zeker, ook vreemden mogen komen, en niet alleen 's Zondags, maar ook 's morgens en 's avonds op de andere dagen der week.”

Archy ging heen, en dacht over deze woorden van het blanke meisje na. Den volgenden morgen was hij ze nog niet vergeten, maar 't was, of hij door een geheimzinnige macht naar het huis van den heer Cook werd getrokken.

Hij sprak er met zijne mede-opzichters over, om er eens heen

te gaan, maar dezen lachten hem uit, omdat hij zich met de blanken gelijk wilde stellen, en zich in hunne huizen binnen dringen. Wat zou hij doen? Ging hij, men zou hem misschien weggagen, maar meer toch ook al niet.

Zoo ging hij dan. Dikwijls bleef hij onder weg staan, en overlegde hij bij zichzelf, wat hij wel antwoorden zou, indien men hem eens zou vragen, wat hij kwam doen.

Maar al zijn vrees verdween, toen hij het huis van den heer Cook bereikt had, want daar stond reeds een knecht aan de deur, die hem vriendelijk vroeg, of hij binnenkwam. Ja, zelfs Mevrouw Cook trad te voorschijn, vroeg haar knecht naar den naam van Archy, en gaf haar blijdschap te kennen, dat hij gekomen was. Vol vrees wachtte hij nu voor de deur der zaal, waar de vergadering zou plaats hebben, totdat het luiden van een klein klokje het teeken tot binnentreden gaf. 't Was voor de eerste maal in zijn leven, dat hij zoo iets bijwoonde. Er werd gezongen, en dat op zulk een eenvoudige wijze, als negers het gewoon zijn, dat Archy gaarne had mede gezongen, zoo hij die woorden van het lied maar gekend had. Toen had de heer Cook, maar niet uit een boek, zooals hij in de kerk den Engelschen predikant had zien doen, doch met eenvoudige woorden. Vervolgens las hij iets uit een groot boek, en daar verstond Archy niets van. Ook van het gebed had hij weinig begrepen, 't was alles zoo nieuw voor hem. En toch, het geheel had zulk een indruk op hem gemaakt, dat hij zich geheel anders gevoelde dan vroeger. Hij had dien dag geen zin meer, om, zooals andere Zondagen, te drinken en te dansen, maar hij trok zich in stilte terug, om telkens weer aan die vergadering te denken. Voortaan ging hij er elken Zondag heen, en hoewel het licht maar langzamerhand in hem opging, begon hij toch te begrijpen, dat het leven, tot hiertoe door hem geleid, niet goed was. Hoe echter zou dat anders worden? Men schold hem nu reeds uit, als hij des Zondags op weg ging naar het huis van den heer Cook, en wat zou het dan zijn, als hij in alles eens anders ging leven, dan de andere menschen. Als hij des Zondags niet meer werkte, als hij niet meer wilde mede dansen, iets daar hij zooveel van hield bovendien, en dat hij zoo goed kende, dat iedereen er hem om bewonderde. Dat was een hevige strijd in zijn binnenste, vooral

in aanmerking genomen dat alles, wat hij daar bij Mijnheer Cook hoorde, nieuw voor hem was. Hij moest, evenals een kleine jongen op school, alles leeren; en langzamerhand de zondigheid gaan inzien van o, zooveel dingen, die hem, zooals men wel zegt, een tweede natuur geworden waren. Maar het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid, voor een iegelijk die gelooft. De Goede Herder had ook dit verloren schaap lief; en, evenals bij Josef in Egypte, hadden de menschen wel iets kwaads met hem gedacht, doch de Heere had het ten goede gedacht. Hoe langer hoe meer begon zijn hart open te gaan voor het Woord Gods, en ging hij begrijpen hoe groot zijn schuld voor God, en hoe zwart zijn ziel was. Telkens overkwam het hem, als hij iets, wat hij gewoon was, weer wilde doen, dat hij een stem in zijn binnenste hoorde: Mag dat wel? Is dit wel volgens Gods Woord? En dan ging hij toch dikwijls door, doch met een verontrust geweten, zoolang tot de ontfermende liefde Gods hem te sterk werd, en hij den strijd tegen dat Evangelie, dat hij nu bij aanvang begon te verstaan, opgaf. Luistert eens, wat hij later zelf daarvan vertelde: „Wij, slaven, zegt hij, hadden, als 't niet al te druk in het werk was, den Zaterdagavond en den Zondag vrij. Nu werd er des Zondags markt gehouden in de nabij gelegen stad, en als ik van de gebedsvergadering kwam, ging ik met mijne vruchten, die ik op mijn eigen stuk land gewonnen had, daar heen om ze te verkoopen. Had ik niets te verkoopen, dan werkte ik in mijn tuin, om zoo mogelijk nog iets te verdienen. Op zekeren Zondag was ik reeds vroeg in mijn tuin gegaan; ik had veel te doen, en ik groef zoo druk, dat ik de geheele gebedsvergadering vergat. Daar kwam op eens de gedachte weer in mij op, dat ik niet goed deed, en greep mij nu met zulk een kracht aan, dat ik er geen weerstand aan kon bieden. Ik wierp mijn werktuig weg, knielde op den versch omgegraven grond neder, en bad, ja, schreide tot den Heiland, dat Hij mij toch mijn zonden wilde vergeven, mij Zijn weg en wil duidelijk zou leeren, en mij in mijn duisternis tot een licht zou wezen, gelijk Hij reeds zoo menige ziel had verlost van het verderf, ook zoo menige negerslaaf. Er zie, op eenmaal gevoelde ik mij zeer gelukkig. Ik wist, dat de Heere mij gehoord had, en ik kon mij geheel en al aan Hem toevertrouwen. Ik nam mij plechtig voor, om

voortaan den Heiland om kracht tegen de zonde te smeeken, of het erg noodig was of niet, om nooit meer des Zondaars een spade in de hand te nemen. Van toen af had ik mijn Heiland recht hartelijk lief, en Hij was met mij, en schonk mij troos en licht." Archy was nu waarlijk een ander mensch geworden die niet alleen een nieuwen naam, maar ook een nieuw hart ontvangen had, en van nu af ook een nieuw leven begon. 't Is waar, hij miste nog altijd zijn vrijheid, en waar hij in Afrika als een opperhoofd geëerd ware geworden, daar was hij hier slechts een slaaf, het eigendom van zijn meester. Doel waar hij in Afrika zeer zeker een slaaf der zonde ware gebleven, daar was hij hier nu vrij gemaakt van dien slavendienst vrijgekocht door den Heere Jezus, Die met Zijn eigen bloed voor hem had betaald, om hem uit den dienst van den grooten vijand der menschen te verlossen. 't Is waar, er kwamen nog bange dagen voor Archy, vooral toen zijn meester, die vroeger altijd zijn vriend was geweest, zich nu erg vijandig jegens hem betoonde. Deze schold hem uit met allerlei leelijke namen, zooals hond, vrome, fijne, bidder, en zoo al meer. Archy kon niets goeds meer doen voor den man, die altijd zoo tevreden over hem was geweest. Eindelijk verbood hij hem zelfs om nog naar de gebedsvergaderingen te gaan, en dat was een zware beproeving voor den armen man. Maar onder dat alles werd hij toch, hoewel soms zwaar gedrukt en op het punt van den moed te verliezen, staande gehouden door den trouwen Heiland, die al zijne beproevingen kende, en die nooit erger liet worden dan hij verdragen kon. En straks zouden er nog betere dagen voor den verdrukten slaaf aanbreken.

BETERE DAGEN.

Betere dagen zouden niet alleen voor onzen vriend Archy, maar voor geheel Jamaica aanbreken, en dat in dubbelen zin. Jamaica was een goddeloos eiland; zoo goddeloos, dat er het spreekwoord heerschte: „Op Jamaica is geen God.”

't Is waar, er woonden Christenen genoeg, maar ach! 't waren slechts Christenen in naam, die zich om de geboden Gods niets bekommerden, die hunne slaven meestal erg verdrukten; of, als zij goed voor deze waren, er vermaak in schepten, om hen de zonde te zien dienen, in plaats van de arme, Heidensche menschen met het Evangelie bekend te maken, gelijk de roeping der Christenen is. Kerken waren er ook wel op het eiland, maar wij hebben gezien, dat die voor de zwarten gesloten waren; en hoe de geestelijken dier protestantsche kerken met den doop der negers omsprongen, dat is ons in Archy's geschiedenis gebleken. Om dezen tijd evenwel begon de zendingsijver in Europa te ontwaken. 't Waren vooral de Hernhutters, die de geheele wereld doortrokken, om de arme heidenen met den Naam van Jezus bekend te maken, en zij kwamen ook op Jamaica. De blanken, de Christenen zoogenaamd, wilden van hen niets weten, en hadden hen zeker liever van het eiland verbannen, ware hun dit mogelijk geweest. En vele zwarten verachtten hen ook, op het voorbeeld en ten believe hunner meesters, die hen toch nog al eens een vroolijken dag schonken, bij het overvloedig genot van rhum en van onzedelijke danspartijen.

Maar ook vele anderen beschouwden de zendingen als hunne

vrienden, luisterden naar hunne woorden, en namen met het volle gemoed van den neger de blijde boodschap des heils, die hen gebracht werd, aan. Dat waren dus met recht betere dagen, die voor Jamaica aanbraken. Dat was de geestelijke vrijheid, die aan de arme zwarten, diefelijk uit hun land ontstolen, gebracht werd. Doch ook de lichamelijke vrijheid was voor hen op handen; evenwel niet, zonder door bloed en vuur heen te gaan. De weerzin der verdrukte negers tegen hunne harde meesters, de goddeloosheid van vele blanken en zwarten was zoo hoog gestegen, dat nog slechts met geweld van zweepslagen en andere strengere straffen de orde onder de slaven kon gehandhaafd worden. Eindelijk brak er een hevig oproer uit, dat van plantage tot plantage oversloeg. Waar zij konden, staken de negers de bezittingen der blanken in brand, en vermoordden hunne meesters, of hunne opzichters, die hen dikwijls zoo wreed behandeld hadden, en die nu weerloos onder hunne handen vielen.

Korten tijd evenwel duurde hun meesterschap, en de straf voor hunne geweldenarijen bleef niet uit, toen het oproer eenmaal bedwongen werd. Bij geheele wagens vol werden de negers weggevoerd naar de gevangenis, om na een kort vonnis, met den dood gestraft te worden. Vooral op de zendelingen waren de planters boos. Zij waren het, naar zij zeiden, die de negers zoo hoogmoedig maakten, door hen te leeren bidden en zingen, en ook lezen en schrijven. De planters wilden dat niet. Die zwarten moesten niet als menschen behandeld worden. De zending leed dan ook veel onder dat oproer. Achtien kerken, negerkerken namelijk, werden door de soldaten in brand gestoken; een zendeling en verscheidene zwarte helpers werden gevangen genomen, en langen tijd was alle prediking verboden. Doch ook deze storm ging voorbij, en werd spoedig door heerlijke, zonnige dagen gevolgd. Den 1en Augustus namelijk van het jaar 1834 werd ook op Jamaica het besluit afgekondigd, dat in alle Engelsche bezittingen de slavernij afschafte. Niet op eens echter, maar langzamerhand zouden de slaven in vrijheid gesteld worden, voor die, welke als huisknechten gebruikt werden, zou die overgangstijd vier jaren duren, voor de veldarbeiders zes jaren. Dat was voorzeker een goede maatregel, om de negers langzamerhand aan hun vrijheid te gewennen, anders ware het met hen zeker gegaan als met een

ziek kind, dat men, als 't beter wordt, maar weer in eens op zijne eigen beenen zou laten staan, en dat daartoe de macht zou missen. Dien overgangstijd nu werd door de zendingen, Duitsche Hernhutters zoowel als Engelsche Methodisten, goed gebruikt, om de negers in de christelijke leer te onderwijzen, en met het oog op de aangekondigde vrijheid werd dit door de meesters wel toegelaten.

Voor dit onderwijs werden ook negers gebruikt. Zwarte predikers dus? Ja, zwarte predikers; en dat is immers heerlijk wanneer zulk een onwetende heiden door het Evangelie veranderd, beschaafd en bruikbaar gemaakt wordt om ook anderen te leeren. Neen, wij behoeven ons het Evangelie niet te schamen, want het is nog altijd alléén in staat om Christenen en Joden, Heidenen en Mohamedanen, Negers en Roodhuiden gelukkig te maken.

Ook onze vroegere Aneaso, de arme, onwetende, Heidensche knaap, werd zulk een prediker. Van alle kanten kwamen nu de negers toegesneld, als er des Zondags of in de week gepredikt werd, zoo zelfs dat de kerk, waar de zending predikte, hen niet kon bevatten. Dan werden de menschen buiten de kerk op verschillende plaatsen onder de schaduw der boomen verzameld, en daar traden de zwarte predikers op. Wie had het ooit gedacht, dat die arme slavenjongen het zoo ver zou gebracht hebben? Maar zonder moeite was hij er dan ook niet toe gekomen. Bedenkt eens, wat het moet geweest zijn, op een leeftijd van veertig jaren nog lezen en schrijven te leeren; maar toen hij dat eenmaal kon, o, wat las hij toen gaarne in zijn bijbel! En wat wist hij goed te antwoorden, zelfs aan de blanke Christenen, die hem om zijn vroomheid bespott'en. Hij had nog een lang en rijk gezegend leven. Hoe menigmaal dacht hij nog aan het land zijner geboorte! Wat mocht er toch wel van zijn vader en moeder geworden zijn? Gestorven, reeds lang misschien, zonder licht in hun donker leven! „Ach,” zuchtte hij dan „dat toch ook over Afrika het licht des Evangelies mocht opgaan!”

Zijn gebed is nu verhoord. Ook op West-Afrika's kust zijn de boden des vredes aangeland en altijd verder dringen zij door in het donkere werelddeel, en wie weet, of ook niet van Aneaso's zusters reeds sommige den liefelijken Naam van Jezus kennen.

Heerlijk was het einde van den gewezen slaaf. Zijn ziek- en sterfbed was steeds omringd van nieuwe vrienden, die hij in het vreemde land gevonden had.

„Mijne blikken zijn op het Kruis gericht” zoo sprak hij in een zijner laatste oogenblikken. „Ik ben bereid om heen te gaan, want ik weet in Wien ik geloof.”

In deze vreugde des geloofs is hij, op bijna zeventigjarigen ouderdom, in het jaar 1864 vreedzaam ontslapen.

Door de slavernij heen, kwam hij tot de ware vrijheid. Zonder die vrijheid zijn wij slaven der zonde.
